

Η ανάπτυξη της διαπολιτισμικής δεξιότητας στην εκπαίδευση των εκπαιδευτικών: ένα εκπαιδευτικό πακέτο για την εκπαίδευση και την επιμόρφωση των δασκάλων.

ΥΔ: Γεωργία Σταυρίδου-Bausewein, Επιβλέπουσα Καθηγήτρια: Παπαδοπούλου Βασιλική
Τριμελής Επιτροπή: Παπαδοπούλου Βασιλική, Ελένη Τσακιρίδου, Isolde Kurz
Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, Φλώρινα, Ελλάδα
E-mail@uowm.gr

Αφετηρία της έρευνας:

Ενώ ο μαθητικός πληθυσμός στο ελληνικό σχολείο γίνεται όλο και περισσότερο πολυπολιτισμικός οι εκπαιδευτικοί αισθάνονται απροετοίμαστοι στο να αντιμετωπίσουν στις προκλήσεις της πολυπολιτισμικής τάξης.

Με βάση τις αρχές της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, εκτός από την απόκτηση επαρκών ειδικών γνώσεων, παιδαγωγικών και διδακτικών ικανοτήτων, είναι απαραίτητη και η ανάπτυξη διαπολιτισμικής δεξιότητας.

Σκοπός της έρευνας:

Η εκπόνηση, η εφαρμογή και η αξιολόγηση ενός εκπαιδευτικού πακέτου για την ανάπτυξη της διαπολιτισμικής δεξιότητας των δασκάλων στα πλαίσια της βασικής τους εκπαίδευσης

Ερωτήματα σε θεωρητικό επίπεδο:

- Τι είναι διαπολιτισμική δεξιότητα των εκπαιδευτικών;
- Ποιο διδακτικό μοντέλο ενδείκνυται για την απόκτηση ή διεύρυνση διαπολιτισμικής δεξιότητας;
- Πως μπορεί να αξιολογηθεί ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα ανάπτυξης διαπολιτισμικής δεξιότητας;

Υλοποίηση - θεωρητικό μέρος

Ορισμός διαπολιτισμικής δεξιότητας των εκπαιδευτικών:

Ικανότητα ελεύθερης, αποτελεσματικής επικοινωνίας και συμπεριφοράς με σκοπό την κατανόηση και αποδοχή ανθρώπων (μαθητών και γονέων) που προέρχονται από διαφορετικούς πολιτισμούς καθώς και την ικανότητα αποτελεσματικής διαχείρισης της πολιτισμικής ετερότητας στην τάξη.

Διαστάσεις διαπολιτισμικής δεξιότητας:

- Η γνωστική διάσταση
- Η συναισθηματική διάσταση
- Η διάσταση στάσης και συμπεριφοράς

Διδακτικό μοντέλο ανάπτυξης διαπολιτισμικής δεξιότητας:

„Διαπολιτισμική Μάθηση“
Στόχοι Διαπολιτισμικής Μάθησης σαν εκπαιδευτική διαδικασία:

- Συνειδητοποίηση-(γνώσεις)
- Ευαισθητοποίηση-(στάσεις)
- Δραστηριοποίηση-(συμπεριφορά)

Προϋποθέσεις εκπαιδευτικού προγράμματος διαπολιτισμικής μάθησης:

• Το πρόγραμμα θα πρέπει να είναι "ανοικτό" και να επιτρέπει την αντιπαράθεση.(αρχή της ποικιλομορφίας)

• Η θέληση για μάθηση θα πρέπει να ξεκινάει από τον διδασκόμενο και η μάθηση να ρυθμίζεται από τον ίδιο.(αρχή της αυτορύθμισης)

• Η μάθηση θα πρέπει να αφορά όχι μόνο στο γνωστικό επίπεδο, αλλά να συμπεριλαμβάνει το συναισθηματικό επίπεδο και το επίπεδο δράσης των ατόμων στα οποία απευθύνεται.

• Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα διαπολιτισμικής μάθησης θα πρέπει να προσανατολίζεται προς όλες τις πλευρές της προσωπικότητας του ανθρώπου και να παρέχει προπάντων τη δυνατότητα βιωματικής μάθησης.

Επίπεδα αξιολόγησης εκπαιδευτικών προγραμμάτων διαπολιτισμικής δεξιότητας:

Ανταπόκριση, Μάθηση, Συμπεριφορά, Αποτέλεσμα

Αναφορές

Stavridou-Bausewein, G. (2010).“ Interkulturelle Kompetenz. Herausforderung für Lehrer in multikulturellen Klassen - Ein Beispiel aus Griechenland“. In Koch, E., Speiser, S. (Hrsg), *Internationale Migration, Chancen und interkulturelle Herausforderungen*. Texte der Fakultät für Studium Generale und Interdisziplinäre Studien der Hochschule München, Band 7. München und Mering, 199-221

Σταυρίδου-Bausewein, Γεωργία (2010.). “Η διαπολιτισμική δεξιότητα των εκπαιδευτικών: ένα βασικό εφόδιο για την διαχείριση της πολιτισμικής ετερότητας στην τάξη και στο σχολείο.” Στο Κεσίδου, Α.; Ανδρούσου, Α.; Τσάφος, Β. (επιμ.). *Μετανάστευση, πολυπολιτισμικότητα και εκπαιδευτικές προκλήσεις: Πολιτική - Έρευνα - Πράξη: Πρακτικά επιστημονικού συνεδρίου Αθήνα 14-15 Μαΐου 2010* [cd-rom]. Ελληνικό Παρατηρητήριο, Θεσσαλονίκη, 289-296

Συγγραφέας: Γεωργία Σταυρίδου-Bausewein, Email: gstavridou@uowm.gr

Υλοποίηση - εμπειρικό μέρος

1.Συλλογή διδακτικού υλικού

2.Εκπόνηση του διδακτικού πακέτου

3.Πιλοτικές εφαρμογές:

• Εφαρμογή με τίτλο: **“Διαπολιτισμική επικοινωνία”** στα πλαίσια του μαθήματος Διαπολιτισμική Εκπαίδευση II, του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τομέα Παιδαγωγικής (Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής) της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ.

• Εφαρμογή με τίτλο: **“Διαπολιτισμικές δεξιότητες”** στα πλαίσια του Μαθήματος Εισαγωγή στη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση, του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών, Κατεύθυνση Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης του Τμήματος Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

• Εφαρμογή με τίτλο: **“Διαπολιτισμικό εργαστήρι”** στα πλαίσια του Μαθήματος Διαπολιτισμική Εκπαίδευση, του προγράμματος προπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης Παιδαγωγικής Σχολής Φλώρινας του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας

4. Ολοκλήρωση και εφαρμογή του εκπαιδευτικού πακέτου:

• Εφαρμογή του εκπαιδευτικού πακέτου κατά το εαρινό εξάμηνο 2012 στα πλαίσια του μαθήματος επιλογής Διαπολιτισμική Εκπαίδευση, του Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης της Παιδαγωγικής Σχολής Φλώρινας.

Τίτλος: “Εργαστήρι διαπολιτισμικής δεξιότητας”

Διάρκεια: 36 διδακτικές ώρες

Συμμετοχή: 31 προπτυχιακοί φοιτητές

• Διερεύνηση κινήτρων συμμετοχής:

- Τα διαπολιτισμικά βιώματα των συμμετεχόντων φοιτητών βασίζονται προ πάντων σε προσωπικές εμπειρίες διαπολιτισμικής επαφής στον εκπαιδευτικό χώρο.
- Οι συμμετέχοντες θεωρούν καθοριστικό τον ρόλο του εκπαιδευτικού στην αποτελεσματική διαχείριση της πολιτισμικής ετερότητας στην τάξη και στο σχολείο.
- Οι συμμετέχοντες συνδέουν την αποτελεσματικότητα της διαχείρισης της πολιτισμικής ετερότητας με την στάση και την συμπεριφορά του εκπαιδευτικού κατά την διαπολιτισμική επαφή.

• Βασικό σχέδιο εκπαιδευτικού πακέτου:

- Ενότητα Πρώτη: Πολιτισμός/ Διαπολιτισμικότητα
- Ενότητα Δεύτερη: Διαπολιτισμική επικοινωνία
- Ενότητα Τρίτη: Ετερότητα και διαπολιτισμική διάδραση
- Ενότητα Τέταρτη: Πολιτισμικές διαφορές
- Ενότητα Πέμπτη: Διαπολιτισμική Δεξιότητα

5. Αξιολόγηση της εφαρμογής σε 1η φάση:

- Αποδοχή του εκπαιδευτικού πακέτου.
- Αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού πακέτου.

Επίλογος – Μελλοντική έρευνα

• **Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού πακέτου σε 2η φάση:**

- Προετοιμασία του ερευνητικού εργαλείου
 - Κατάρτιση και οργάνωση των συνεντεύξεων.
- Διεξαγωγή των συνεντεύξεων
 - Συλλογή και επεξεργασία των δεδομένων.
 - Ανάλυση των ευρημάτων, και εξαγωγή συμπερασμάτων

• **Τεκμηρίωση:**

- Συγγραφή της διατριβής.

Ευχαριστίες

Η παρούσα έρευνα έχει συγχρηματοδοτηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο - ΕΚΤ) και από εθνικούς πόρους μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ) – Ερευνητικό Χρηματοδοτούμενο Έργο: Ηράκλειτος II . Επένδυση στην κοινωνία της γνώσης μέσω του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ